

@D1=19910521;D2=19941215;D3=19950427;

Redaguota: 1995 04 27

G

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos 1992 04 16,
įstatymas Nr. 1-2501,
Žin., 1992, Nr.13-350;
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO

2. Lietuvos Respublikos 1994 05 12
įstatymas Nr. 1-455,
Žin., 1994, Nr.39-702;
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO PAPILDYMO

3.Lietuvos Respublikos 1994 11 03
įstatymas Nr.1-623
Žin., 1994 Nr.88-1666
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO

4.Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO

5.Lietuvos Respublikos 1995 04 27,
įstatymas Nr.1-869,
Žin., 1995, Nr.36-889
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO

LIETUVOS RESPUBLIKOS

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO

Į S T A T Y M A S

I SKYRIUS.

BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis. Valstybinis socialinis draudimas

Valstybinis socialinis draudimas - valstybės nustatytų socialinių ekonominių priemonių sistema, teikianti apdraustiesiems Respublikos gyventojams, taip pat įstatymo numatytais atvejais apdraustųjų šeimų nariams gyvenimui reikalingų lėšų ir paslaugų, jei jie negali dėl įstatymo numatytų priežasčių apsirūpinti iš darbo ir kitokių pajamų arba dėl įstatymo numatytų svarbių priežasčių turi papildomų išlaidų. Įgyvendinant valstybinį socialinį draudimą, dalyvauja draudėjų ir draudžiamųjų interesus ginančios organizacijos.

2 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo reguliavimas

Valstybinį socialinį draudimą reguliuoja šis ir kiti Lietuvos Respublikos socialinio aprūpinimo įstatymai, taip pat Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinami Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatai, Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatai, Valstybinio socialinio draudimo įstaigų nuostatai, taip pat Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, Savanoriškojo valstybinių socialinio pensijų draudimo taisyklės.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

3 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo rūšys

Lietuvos Respublikoje nustatomos tokios valstybinio socialinio draudimo rūšys:

1) pensijų draudimas, kai draudžiama pensijoms, numatytoms Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme;

2) ligos ir motinystės draudimas, kai draudžiama ligos ir motinystės (tėvystės) pašalpoms, numatytoms šio įstatymo 6-17 straipsniuose, taip pat laidojimo pašalpoms, numatytoms šio įstatymo 20-22 straipsniuose;

3) sveikatos draudimas, kai draudžiama gydymo ir profilaktikos išlaidų kompensacijoms, numatytoms šio įstatymo 23-26 straipsniuose;

4) draudimas nuo nedarbo, kai draudžiama bedarbio pašalpoms pagal Gyventojų užimtumo įstatymą. Iš šio draudimo lėšų taip pat kompensuojama už kitas nedarbo priemones, numatytas Gyventojų užimtumo įstatyme;

5) draudimas nuo nelaimingų atsitikimų gamyboje, kai draudžiama pašalpoms suluošinimo darbe ir profesinių susirgimų atvejais ir kitoms išmokoms, numatytoms Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe įstatyme.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

4 straipsnis. Asmenys, draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu

Asmenų, draudžiamų kiekvienos rūšies draudimu, kategorijas nustato atitinkami įstatymai, reguliuojantys tos rūšies draudimo tvarką.

Šio įstatymo nustatyta tvarka privalomai draudžiami:

1) asmenys, dirbantys pagal darbo sutartis, taip pat dirbantys narystės pagrindais renkamose institucijose, ūkinėse bendrijose, žemės ūkio bendrovėse arba kooperatinėse organizacijose ir gaunantys atlyginimą už darbą;

2) individualių (personalinių) įmonių savininkai ir jiems Vyriausybės nustatyta tvarka prilyginti savarankiškai dirbantys asmenys;

3) ūkininkai ir dirbantys ūkyje pilnamečiai jų šeimū nariai.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

5 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo stažas

Valstybinio socialinio draudimo stažas - tai laikas, kai asmuo pats mokėjo ar už tą asmenį buvo mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, taip pat kiti laikotarpiai, kuriuos valstybinio socialinio draudimo stažui prilygina galiojantys įstatymai.

II SKYRIUS.

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO PAŠALPOS

1. Ligos pašalpa

6 straipsnis. Ligos pašalpos skyrimo atvejai

Ligos pašalpa skiriama:

- 1) atsiradus nedarbingumui dėl ligos ar traumos;
- 2) susirgus šeimos nariui, kurį būtina slaugyti;
- 3) epideminių situacijų atvejais;
- 4) esant proteziniame-ortopediniame stacionare;
- 5) laikinai perkėlus į kitą darbą dėl susirgimo profesine liga, tuberkulioze arba dėl užkrečiamų ligų sukėlėjų nešiojimo.

Ligos pašalpa kaip nedarbingumo dėl ligos atveju (1 punktas) taip pat skiriama iškilus būtinybei gydytis tuberkuliozės arba kitoje sanatorijoje, į kurią siunčiama baigti gydymą po sunkaus susirgimo, įrašyto į Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ministerijų tvirtinamą sąrašą (24 straipsnio trečioji dalis).

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

7 straipsnis. Teisė į ligos pašalpą

Teisę į ligos pašalpą turi apdraustieji, išvardinti šio įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, jei jie dėl šio įstatymo 6 straipsnyje numatytų priežasčių yra palaisvinami nuo darbo ar tarnybinių pareigų ir dėl to praranda savo darbo pajamas. Šią teisę jie įgyja nuo pirmosios darbo (draudimo) dienos.

Pašalpa bendrąja tvarka mokama, jei teisė ją gauti atsirado darbo laikotarpiu (įskaitant bandomąjį laiką ir atleidimo iš darbo dieną), taip pat trijų kalendorinių dienų po savanoriško išėjimo iš darbo arba atleidimo su teise gauti išeitinę pašalpą laikotarpiu.

Asmenys, kurie buvo draudžiami pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 punktą ir neteko darbo, turi teisę į laikinojo

nedarbingumo pašalpa dėl ligos arba traumos (6 straipsnio 1 punktas), jei jie prarado darbingumą laikotarpiu, kuriuo pagal įstatymus mokama išėitinė pašalpa, visas uždarbis arba jo dalis ir yra nedarbingi šiam laikotarpiui pasibaigus.

Pagrindas skirti ligos pašalpa yra nustatyta tvarka išduotas nedarbingumo pažymėjimas.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

8 straipsnis. Ligos pašalpos mokėjimo trukmė

Apdraustiesiems, netekusiems darbingumo dėl ligos arba traumos (6 straipsnio 1 punktas) šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytais laikotarpiais, ligos pašalpa mokama nuo pirmosios darbingumo netekimo dienos (neskaitant dienų, už kurias buvo gauta išėitinė pašalpa arba uždarbis) iki darbingumo atstatymo arba iki invalidumo pripažinimo.

Už pirmąsias tris kalendorines nedarbingumo dienas ligos pašalpa moka darbdavys iš savo lėšų. Ši pašalpa negali būti mažesnė kaip 50 procentų jos gavėjo vidutinio trijų paskutinių mėnesių uždarbio. Nuo ketvirtosios kalendorinės nedarbingumo dienos pašalpa mokama iš valstybinio socialinio draudimo fondo ir yra šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyto dydžio.

Laikiniams ir sezoniniams darbuotojams, netekusiems darbingumo sutarties galiojimo laikotarpiu, pašalpa dėl bendrojo susirgimo mokama ne ilgiau kaip trisdešimt kalendorinių dienų po darbo sutarties galiojimo pabaigos.

Susižalojus darbe, susirgus profesine liga arba tuberkulioze, asmenims, dirbantiems pagal laikinojo ar sezoninio darbo sutartį, pašalpa mokama šio straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka.

Dirbantiems invalidams ligos pašalpų mokėjimo trukmė nustatoma Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatuose.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

9 straipsnis. Ligos pašalpa atostogų metu

Atsiradus laikinajam nedarbingumui dėl ligos ar traumos kasmetinių apmokamų atostogų metu, pašalpa mokama už visas sirgtas darbo dienas, patvirtintas nedarbingumo pažymėjimu.

Atsiradus laikinajam nedarbingumui neapmokamų atostogų metu, pašalpa mokama nuo tos dienos, kurią darbuotojas turėjo pradėti dirbti.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

10 straipsnis. Ligos pašalpos dydis

Ligos pašalpa mokama 80 procentų kompensuojamojo uždarbio dydžio.

Jei laikinasis nedarbingumas trunka ilgiau kaip trisdešimt kalendorinių dienų, nuo trisdešimt pirmosios mokama 100 procentų kompensuojamojo uždarbio dydžio ligos pašalpa.

Susižalojus darbe ar susirgus profesine liga, ligos pašalpa mokama 100 procentų kompensuojamojo uždarbio dydžio. ligos pašalpa, skiriama pagal 6 straipsnio 1-4 punktus, negali būti mažesnė už Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą darbo užmokesčio minimumą, apskaičiuotą proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

11 straipsnis. Kompensuojamasis uždarbis pašalpai skaičiuoti

Kompensuojamasis uždarbis ligos ir motinystės (tėvystės) pašalpoms yra skaičiuojamas pagal visose darbo vietose gaunamas pajamas, nuo kurių skaičiuojamos privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokos. Kompensuojamasis uždarbis apskaičiuojamas pagal Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatus.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

12 straipsnis. Salygos, kurioms esant, pašalpa nemokama

Ligos pašalpa nemokama:

1) asmenims, laikinai nedarbingiems dėl traumų, gautų darant nusikaltimus;

2) asmenims, sužalojusiems savo arba savo globotinių sveikatą, kad išvengtų darbo ar kitokių pareigų arba apsimesusiems sergančiais (simuliantams);

3) asmenims, kurių laikinojo nedarbingumo tiesioginė priežastis- alkoholio, narkotinių arba toksinių medžiagų vartojimas.

Tuo atveju, kai savanoriškai gydomasi stacionare nuo alkoholizmo, narkomanijos ar toksikomanijos, ligos pašalpa mokama ne ilgiau kaip keturiolika kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

Asmenims, pažeidžiantiems gydytojo nustatytą gydymo ir slaugos režimą, be svarbių priežasčių neatvykstantiems pas gydytoją arba į įstatymo nustatytą darbingumo patikrinimą, pašalpa Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatų numatyta tvarka gali būti neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

13 straipsnis. Ligos pašalpa šeimos nariui slaugyti

Pašalpa sergančiajam šeimos nariui slaugyti mokama, jeigu gydytojo nurodymu būtina ligonį slaugyti.

Slaugant šeimos narį, pašalpa mokama ne ilgiau kaip septynias kalendorines dienas.

Slaugant sergantį iki keturiolikos metų amžiaus vaiką, pašalpa mokama ne ilgiau kaip keturiolika kalendorinių dienų.

Slaugant stacionare sergantį iki septynerių metų vaiką, taip pat vaiką iki keturiolikos metų, sergantį onkohematologine liga, po sudėtingos operacijos, traumos ar nudegimo, pašalpa mokama visą slaugymo laiką, bet ne ilgiau kaip šimtą dvidešimt dvi dienas.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

14 straipsnis. Ligos pašalpa epideminių situacijų atveju

Įvedus nustatyta tvarka karantino režimą ypač pavojingų infekcijų židiniuose, pašalpa mokama nušalintiems nuo darbo asmenims.

Valstybiniams gydytojams higienistams laikinai nušalinus apdraustąjį kaip užkrečiamų ligų sukėlėją nešiotoją ir negalint jo perkelti į kitą darbą, ligonio pašalpa jam mokama visą nušalinimo nuo darbo laiką ir apskaičiuojama pagal kompensuojamąjį uždarbį tik toje darbovietėje, kurioje jis nušalintas nuo darbo.

Valstybiniams gydytojams higienistams įvedus vaikų įstaigose infekcijų plitimą ribojantį režimą ir dėl to atsiradus būtinybei prižiūrėti vaiką, pašalpa mokama kaip šeimos nario slaugos atveju pagal šio įstatymo 13 straipsnio antrąją dalį.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

15 straipsnis. Pašalpa, esant proteziniame-ortopediniame stacionare

Paguldžius apdraustąjį į protezinį-ortopedinį stacionarą, pašalpa mokama už visą jame būtą laiką, taip pat vykimo į stacionarą ir atgal laiką.

16 straipsnis. Pašalpa laikinai perkėlus į kitą darbą

Jeigu apdraustasis dėl profesinės ligos, tuberkuliozės, taip pat dėl to, kad jis yra užkrečiamų ligų sukėlėjų nešiotojas (6 straipsnio 5 punktas), laikinai negali dirbti savo darbo, bet, nepažeisdamas paskirto gydymo, gali dirbti kitą darbą ir dėl to pagal medicininę išvadą perkeliamas į kitą darbą, jam pašalpa mokama už visą perkėlimo laiką, bet ne ilgiau kaip du mėnesius ir tokio dydžio, kad gaunamas uždarbis ir pašalpa neviršytų vidutinio uždarbio iki perkėlimo.

2.Motinystės (tėvystės) pašalpa

17 straipsnis. Motinystės (tėvystės) pašalpa

Motinystės (tėvystės) pašalpa iš valstybinio socialinio draudimo lėšų skiriama vienam iš tėvų (globėjų), apdraustam pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 punktą.

Moterims, pagimdžiusioms suėjus dvidešimt aštuonioms nėštumo savaitėms ir vėliau, apmokama už septyniasdešimt kalendorinių dienų iki gimdymo ir už penkiasdešimt šešias kalendorines dienas po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas - už septyniasdešimt kalendorinių dienų). Moterims, pagimdžiusioms suėjus dvidešimt dviems nėštumo savaitėms, apmokama už dvidešimt aštuonias kalendorines dienas po gimdymo (jei kūdikis gyvena, apmokama už penkiasdešimt šešias dienas po gimdymo). Už šioje dalyje nurodytus laikotarpius mokama 100 procentų kompensuojamojo uždarbio.

Pasibaigus šio straipsnio antrojoje dalyje nurodytiems laikotarpiams, vienam iš tėvų (vieninteliam esamam iš tėvų ar globėjui), kuris pagal Atostogų įstatymą yra išleistas vaiko priežiūros atostogų, mokama 60 procentų kompensuojamojo uždarbio dydžio pašalpa, bet ne mažesnė kaip nustatytas minimalus darbo užmokestis, iki vaikui sukanka vieneri metai.

Jei asmuo, gaunantis šiame straipsnyje nurodytą motinystės (tėvystės) pašalpą, atleidžiamas iš darbo dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo, pašalpa mokama, jei tuo metu nemokama išeitinė pašalpa.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 03

įstatymas Nr.1-623

Žin., 1994 Nr.88-1666

3. Pašalpa vaiko priežiūrai

18 straipsnis. Neteko galios.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 03

įstatymas Nr.1-623

Žin., 1994 Nr.88-1666

19 straipsnis. Neteko galios.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 03

įstatymas Nr.1-623

Žin., 1994 Nr.88-1666

4. Laidojimo pašalpa

20 straipsnis. Teisė į laidojimo pašalpą

Laidojimo pašalpa mokama, mirus pačiam apdraustajam (4 straipsnis) arba jo išlaikomajam šeimos nariui.

Mirus apdraustajam, laidojimo pašalpa mokama mirusiojo

šėimos nariams arba tiems asmenims, kurie jį laidojo. Mirus apdraustojo šėimos nariui, pašalpa mokama pačiam apdraustajam.

Laidojimo pašalpa nemokama, kai laidojama valstybės (savivaldybės) lėšomis.

21 straipsnis. Laidojimo pašalpos dydis

Laidojimo pašalpa mokama trijų minimalių gyvenimo lygių dydžio.

22 straipsnis. Pašalpos išmokėjimas, mirus asmeniui, turėjusiam teisę ją gauti

Laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo pašalpos, negautos iki gavėjo mirties dienos, išmokamos kartu su juo gyvenusiems šėimos nariams, taip pat nedarbingiems asmenims, kurie buvo mirusiojo išlaikomi.

Pašalpa vaiko iki trejų metų priežiūrai, negauta dėl gavėjo mirties, išmokama likusiam tėvui arba asmeniui, faktiškai auginančiam vaiką.

Negauta pašalpa į paveldimą turtą neįtraukiama.

III SKYRIUS.

GYDYMO IR PROFILAKTIKOS IŠMOKOS

23 straipsnis. Išlaidų vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms kompensavimas

Iš valstybinio socialinio draudimo fondo kompensuojamos išlaidos ambulatorinio gydymo metu naudojamiems būtiniesiems vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms pagal Sveikatos apsaugos bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų patvirtintą sąrašą. Vaistų išlaidos kompensuojamos pagal bazines kainas, kurios apskaičiuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Visa bazinė vaistų kaina ir visa medicinos pagalbos priemonių kaina kompensuojama:

1) apdraustųjų, išvardintų šio įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, apdraustųjų, netekusių darbo ir gaunančių išėitinę arba bedarbio pašalpas, taip pat asmenų, gaunančių arba turinčių teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, vaikams iki trejų metų;

2) I grupės invalidams, gaunantiems arba turintiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją;

3) šio įstatymo 4 straipsnyje išvardintiems apdraustiems asmenims, netekusiems darbo ir gaunantiems išėitinę arba bedarbio pašalpas, taip pat asmenims, gaunantiems arba turintiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, ir jų išlaikomiems nedarbingiems šėimos nariams, susirgusiems ligomis, įrašytomis į Sveikatos apsaugos bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų patvirtintą sąrašą.

80 procentų bazinės vaistų kainos ir 80 procentų medicinos pagalbos priemonių kainos kompensuojama:

1) šio įstatymo 4 straipsnio 1 punkte išvardintų apdraustųjų, netekusių darbo ir gaunančių išėitinę arba bedarbio pašalpas, taip pat asmenų, gaunančių arba turinčių teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, vaikams nuo trejų iki septynerių metų;

2) gaunantiems arba turintiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją II grupės ir nedirbantiems III grupės invalidams bei kitiems nedirbantiems pensininkams.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

24 straipsnis. Kelialapiai į sanatorines įstaigas

Išlaidos kelialapiams į sanatorines įstaigas kompensuojamos, remiantis Vyriausybės nustatyta tvarka patvirtintomis standartinėmis sanatorinio gydymo dienos kainomis.

Valstybinio socialinio draudimo lėšomis apdraustiesiems, išvardintiems 4 straipsnyje, apmokama visa standartinė jų sergančių vaikų iki septynerių metų amžiaus ir vaikų invalidų iki šešiolikos metų amžiaus sanatorinio gydymo dienų kaina, jei vaikas vyksta gydytis pagal atskirą kelialapį, arba 90 procentų standartinės kainos, jei vaikas vyksta gydytis pagal bendrą kelialapį kartu su apdraustuoju. Visa standartinė sanatorinio gydymo kaina apmokama taip pat I grupės invalidams, kuriems paskirta valstybinio socialinio draudimo pensija.

Valstybinio socialinio draudimo lėšomis apmokama visa standartinė sanatorinio gydymo kaina šiems siunčiamiems baigti gydymą po sunkaus susirgimo, įrašyto į Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ministerijų patvirtintą sąrašą, asmenims:

1) apdraustiesiems, išvardintiems 4 straipsnio 1 punkte;

2) asmenims, kurie buvo draudžiami pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 punktą ir neteko darbo, jei sanatorinis gydymas paskirtas išeitinės pašalpos arba laikinojo nedarbingumo pašalpos, paskirtos darbo laikotarpiu, gavimo metu;

3) pensininkams, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo pensijas;

4) šio straipsnio 1-3 punktuose išvardintų asmenų išlaikomiems šeimos nariams.

Kitais atvejais apdraustiesiems, išvardintiems 4 straipsnio 1 punkte, ir jų vaikams nuo septynerių iki šešiolikos metų iš valstybinio socialinio draudimo lėšų apmokama 50 procentų kiekvienos sanatorinio gydymo dienos standartinės kainos, o pensininkams, gaunantiems valstybines socialinio draudimo pensijas, - 80 procentų standartinės kainos.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

25 straipsnis. Kompensacija donorams

Apdraustajam donorui, davusiam 450 mililitrų kraujo arba 600 mililitrų plazmos, iš valstybinio socialinio draudimo fondo mokama kompensacija, lygi trijų dienų vidutiniam darbo užmokesčiui Lietuvos Respublikoje. Apdraustajam donorui, davusiam mažiau kaip 450 mililitrų kraujo arba mažiau kaip 600 mililitrų plazmos, iš valstybinio socialinio draudimo fondo mokama kompensacija, lygi dviejų dienų vidutiniam darbo užmokesčiui Lietuvos Respublikoje.

Vienos dienos vidutinis darbo užmokestis Lietuvos Respublikoje apskaičiuojamas pagal užpraeito mėnesio prieš duodant kraują ar plazmą vidutinį darbo užmokestį, paskelbtą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, dalijant jį iš užpraeito mėnesio prieš duodant kraują ar plazmą darbo dienų skaičiaus. Užpraeito mėnesio prieš duodant kraują ar plazmą darbo dienų skaičius nustatomas pagal penkių darbo dienų savaitę.

Pakeitimai:

1.Lietuvos Respublikos 1992.04.16.;
įstatymas Nr.1-2501
Žin., 1992, Nr.13-350;

2.Lietuvos Respublikos 1995 04 27,
įstatymas Nr.1-869,
Žin., 1995, Nr.36-889

26 straipsnis. Išlaidų transportui kompensavimas

Šio įstatymo 4 straipsnyje išvardintiems apdraustiesiems, gaunantiems arba turintiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, jeigu jiems invalidumą nustatančių komisijų sprendimu pripažinta teisė įsigyti specialiuosius lengvuosius automobilius, kas mėnesį išmokama 25 procentų mėnesinio minimalaus gyvenimo lygio dydžio transporto išlaidų kompensacija, nepaisant to, ar jie yra įsigiję automobilį.

I grupės invalidams, gaunantiems arba turintiems teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją, patiems vairuojantiems specialiuosius automobilius, kas mėnesį papildomai mokama 25 procentų mėnesinio minimalaus gyvenimo lygio dydžio transporto išlaidų kompensacija.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje išvardintiems asmenims, kuriems dėl sutrikusių judėjimo funkcijų sunku naudotis visuomeniniu transportu, mokama specialiųjų lengvųjų automobilių arba motorinių vežimėlių įsigijimo ir jų techninio pritaikymo išlaidų kompensacija, jeigu pagal invalidumą nustatančių komisijų sprendimą ir nustatytos formos pažymą šie asmenys turi teisę įsigyti ir gali vairuoti šiuos lengvuosius automobilius arba motorinius vežimėlius. Šių kompensacijų mokėjimo tvarką ir dydžius tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos teikimu.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

27 straipsnis. Salygos, kurioms esant, gydymo ir profilaktikos išmokos nemokamos

Apdraustasis netenka teisės į 23-26 straipsniuose išvardintas išmokas iš valstybinio socialinio draudimo lėšų 12 straipsnyje nurodytais atvejais.

IV SKYRIUS.

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FINANSAI

28 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo biudžetas

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo finansų pagrindą sudaro savarankiškas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo biudžetas, neįtraukiamas į Valstybės ir savivaldybių biudžetus.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo biudžetą ir jo vykdymo metinę ataskaitą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetas sudaromas kalendoriniams metams. Biudžetas ir jo vykdymo ataskaita skelbiami viešai Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto projektą rengia ir pateikia Vyriausybei tvirtinti Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

29 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžetų santykiai

Asignavimai iš Valstybės biudžeto skiriami, kai dėl Aukščiausiosios Tarybos priimtų įstatymų arba kitokių nenumatytų priežasčių padidėja socialinio draudimo išlaidos arba sumažėja pajamos, o įmokų socialiniam draudimui tarifai nekeičiami.

30 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto pajamos

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo biudžeto pajamas sudaro:

1) juridinių bei fizinių asmenų privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos;

2) Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos veiklos pajamos;

3) asignavimai iš Valstybės biudžeto, skiriami pagal šio įstatymo 29 straipsnį.

4) valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokos.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto pajamos apskaitomos atskirose sąskaitose pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus kiekvienos draudimo rūšies įmokų dydžius.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

31 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto išlaidos

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto išlaidos skirstomos ir apskaitomos pagal draudimo rūšis. Išlaidų straipsnių klasifikaciją nustato Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

32 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo rezervas

Valstybinio socialinio draudimo fondui stabilizuoti sudaromas fondo rezervas, kuris yra ne mažesnis kaip 15 procentų metinės pajamų sumos. Šis fondas formuojamas iš pajamų dalies, viršijančios išlaidas.

Jeigu rezervo fonde susikaupia 20 ir daugiau procentų metinės pajamų sumos, Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba turi teikti Vyriausybei siūlymus dėl įmokų tarifų mažinimo arba išmokų didinimo.

Rezervo lėšos Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos sprendimu gali būti naudojamos išlaidoms, kurių nebuvo galima numatyti tvirtinant biudžetą, apmokėti ir pajamų laikinam trūkumui padengti.

Taryba privalo užtikrinti Valstybinio socialinio draudimo fondo rezervo lėšų realiosios vertės išsaugojimą.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

33 straipsnis. Kasos apyvartos lėšos

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžete sudaromos kasos apyvartos lėšos, būtinos pinigų cirkuliacijai užtikrinti. Šių lėšų dydis nustatomas tvirtinant fondo biudžetą.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

34 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Draudamas asmenis, išvardintus šio įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, darbdavys privalo mokėti nustatyto dydžio valstybinio socialinio draudimo įmokas.

Įmokos skaičiuojamos nuo kiekvienam apdraustajam priskaičiuoto atlyginimo už darbą. Atlyginimo suma, nuo kurios skaičiuojamos įmokos, negali būti didesnė kaip Statistikos departamento skelbiamo vidutinio darbo užmokesčio trigubo dydžio suma ir mažesnė kaip kiekvieno kalendorinio mėnesio minimalus darbo užmokestis.

Asmenys, išvardinti šio įstatymo 4 straipsnio 2 ir 3 punktuose, valstybinio socialinio draudimo įmokas moka patys. Įmokų dydis bazinei valstybinei socialinio draudimo pensijai

gauti apskaičiuojamas pagal aktuarinius skaičiavimus ir tvirtinamas Vyriausybės.

Įmokų mokėjimo terminus ir tvarką nustato Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,

įstatymas Nr.1-676,

Žin., 1994 Nr.96-1874

35 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai

Bendrajį privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifą ir jo dydžius atskiroms draudimo rūšims nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, tvirtindama Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.

Apdraustųjų, išvardintų šio įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, įmokų tarifus nustato Lietuvos Respublikos Seimas.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,

įstatymas Nr.1-676,

Žin., 1994 Nr.96-1874

36 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarka

Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėtojas (draudėjas) pats jas apskaičiuoja ir sumoka į valstybinio socialinio draudimo biudžetą.

Draudėjai - įmonės, įstaigos ir organizacijos, kuriose dirba 4 straipsnio 1 punkte apdraustieji asmenys, apskaičiuoja, išskaito ir įmoka į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą iš minėtų apdraustųjų asmenų pajamų mokamas socialinio draudimo įmokas.

Įmokų mokėjimo tvarka ir terminai nustatomi Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,

įstatymas Nr.1-676,

Žin., 1994 Nr.96-1874

37 straipsnis. Atsakomybė valstybiniam socialiniam draudimui

Juridiniai arba fiziniai asmenys, dėl kurių kaltės valstybinio socialinio draudimo įstaigos turėjo išmokėti apdraustiesiems tam tikras išmokas arba kurių kaltais veiksmais buvo padaryta kitokia žala valstybinio socialinio draudimo turtui, privalo tą žalą atlyginti įstatymų nustatyta tvarka.

37-1 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įstaigų santykiai su Lietuvos bankų įstaigomis

Lietuvos bankų įstaigos valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų apyvartos operacijas atlieka nemokamai. Atidarydamos

ūkio subjektų sąskaitas, bankų įstaigos privalo išreikšdami pažymą apie ūkio subjekto įregistravimą valstybinio socialinio draudimo įstaigoje, o uždarydamos sąskaitas, - pažymą apie tai, kad ūkio subjektas neskolingas valstybiniam socialiniam draudimo fondui. Bankų įstaigos pirmiausia vykdo valstybinio socialinio draudimo įstaigų reikalavimus dėl socialinio draudimo lėšų išieškojimo.

Lietuvos bankų įstaigos, pažeidusios šio straipsnio nuostatas ir padariusios žalos valstybinio socialinio draudimo fondui, privalo ją atlyginti.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

38 straipsnis. Atsakomybė už įmokų mokėjimo teisingumą

Už pavėluotai pervestas į valstybinio socialinio draudimo fondą įmokas mokama 0,3 procento delspinigių už kiekvieną pavėluotą dieną.

Jei įmokos neteisėtai sumažintos, į valstybinio socialinio draudimo fondą paimama visa suma, kuria sumažintos įmokos, taip pat dvigubos šios sumos dydžio bauda.

Valstybinio socialinio draudimo fondui laiku nesumokėtos draudėjų ir jų draudžiamų asmenų įmokos, delspinigiai ir baudos išieškomos ne ginčo tvarka, bet už ne ilgesnį kaip paskutinių dvejų metų laikotarpį. Delspinigiai ir baudos visais atvejais turi būti sumokamos pirmiausiai."

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

V SKYRIUS.

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO VALDYMAS

39 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo valdymo sistema

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo valdymo sistemą sudaro:

- 1) Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- 2) Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir jos teritoriniai skyriai;
- 3) kitos akredituotos valstybinio socialinio draudimo įstaigos;
- 4) draudėjai.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

40 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo

taryba

Valstybinio socialinio draudimo fondui, kaip savarankiškai finansų ir kredito sistemos grandžiai, Lietuvos Respublikoje vadovauja 15 narių taryba. Ji sudaroma iš vienodo skaičiaus lygiateisių narių, atstovaujančių apdraustųjų interesus ginančioms organizacijoms (profesinėms sąjungoms, susivienijimams, asociacijoms ir kt.), darbdavių organizacijoms (susivienijimams, asociacijoms ir kt.) bei valstybės valdymo institucijoms. Apdraustųjų ir darbdavių atstovus deleguoja atstovaujamos organizacijos, o valstybės valdymo institucijų atstovus skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Tarybos sudėtį tvirtina Vyriausybė.

Tarybai vadovauja Socialinės apsaugos ir darbo ministras arba jo įgaliotas tarybos narys.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

41 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos kompetencija

Valstybinio socialinio draudimo taryba:

- 1) nustato perspektyvinius ir einamuosius valstybinio socialinio draudimo uždavinius;
- 2) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlymus dėl valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifų;
- 3) aprobuoja valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto projektą bei jo vykdymo ataskaitą ir teikia tvirtinti Vyriausybei;
- 4) tvirtina darbuotojų skaičiaus ir valstybinio socialinio draudimo organizavimo išlaidų normatyvus, taip pat darbo apmokėjimo schemas;
- 5) organizuoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos veiklos patikrinimus, kurie turi būti ne rečiau kaip vieną kartą per metus;
- 6) nagrinėja ir sprendžia kitus valstybinio socialinio draudimo klausimus.

Tarybos sprendimai priimami jos narių paprasta balsų dauguma. Tarybos darbas organizuojamas pagal jos pačios patvirtintą reglamentą.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

42 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba yra iš valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų išlaikoma įstaiga, turinti juridinio asmens teises, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir sąskaitas bankuose. Valdyba:

- 1) vykdo Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą;
- 2) sudaro sutartis su kitais juridiniais ar fizininiais

asmenimis dėl kai kurių draudimo funkcijų atlikimo, išskyrus įmokų rinkimą;

3) užtikrina šiame įstatyme numatytą apdraustųjų aprūpinimą laiku;

4) įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savanorišką valstybinį socialinį draudimą;

5) užsiima kita veikla, numatyta Valstybinio socialinio draudimo įstaigų nuostatuose.

Valdyba turi teisę:

1) įsigyti arba išsinuomoti Lietuvoje ar užsienyje turta, reikalingą socialinio draudimo veiklai;

2) įsigyti vertybinių popierių ir jais disponuoti;

3) savarankiškai sudaryti sutartis su Lietuvos Respublikos ir užsienio ūkio subjektais, atsiskaityti už pateiktas prekes, atliktus darbus ir paslaugas bet kokia sutarta forma;

4) įstatymų nustatyta tvarka steigti įmones veiklai, susijusiai su socialiniu draudimu;

5) Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos nustatyta tvarka įgyvendinti priemones papildomoms pajamoms gauti.

Valdybai vadovauja direktorius, kurį skiria Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba.

Valdyba veikia pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus Valstybinio socialinio draudimo įstaigų nuostatus.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,

įstatymas Nr.1-676,

Žin., 1994 Nr.96-1874

43 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinės įstaigos

Rajonuose ir miestuose steigiami Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos skyriai, kurie yra tiesiogiai atsakingi už:

1) valstybinio socialinio draudimo įmokų surinkimą;

2) pensijų išmokėjimą teisingai ir laiku;

3) kitų Valstybinio socialinio draudimo įstaigų nuostatuose numatytų funkcijų vykdymą.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir jos teritoriniai skyriai yra juridiniai asmenys, turi antspaudą su Lietuvos Respublikos valstybinio herbo atvaizdu.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,

įstatymas Nr.1-676,

Žin., 1994 Nr.96-1874

44 straipsnis. Draudėjų pareigos

Visi draudėjai, kurie turi mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas už draudžiamuosius, išvardintus šio įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, taip pat 4 straipsnio 3 ir 4 punktuose nurodyti asmenys privalo registruotis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniuose skyriuose.

Draudėjai yra atsakingi už teisingą ir laiku atliekamą valstybinio socialinio draudimo įmokų priskaičiavimą ir įmokėjimą į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.

Draudėjai išmoka apdraustiesiems valstybinio socialinio

draudimo pašalpas Valstybinio socialinio draudimo pašalpu nuostatų numatyta tvarka.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

45 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įstaigų teisė į kontrolę

Akredituota vykdyti valstybinį socialinį draudimą įstaiga turi teisę patikrinti dokumentus, kuriais grindžiamos jos žinioje esančios įmokos ir išmokos.

Vykdam valstybinio socialinio draudimo kontrolę, valstybinio socialinio draudimo įstaigų pareigūnams suteikiamos Lietuvos Respublikos valstybinės mokesčių inspekcijos įstatymo 4 straipsnyje nurodytos teisės.

Valstybinio socialinio draudimo valdybos direktorius ir jo pavaduotojai, teritorinių skyrių vedėjai ir jų pavaduotojai turi teisę:

1) išieškoti neginčo tvarka iš įmonių sąskaitų banko įstaigose laiku nesumokėtas valstybinio socialinio draudimo įmokas bei netesybas;

2) duoti nurodymus bankų įstaigoms nutraukti pinigų išdavimą bei pervedimą iš įmonių sąskaitų, jeigu jos nustatytu laiku nepateikė valstybinio socialinio draudimo įstaigoms finansinės apyskaitos, neleidžia patikrinti socialinio draudimo įmokų bei išmokų arba kai tikrinimo metu nustatyti neteisingo įmokų apskaičiavimo faktai;

3) įstatymų nustatyta tvarka skirti administracines nuobaudas. Paskirtos piniginės baudos išieškomos į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.

Valstybinio socialinio draudimo valdybos direktorius turi teisę siūlyti rejestro tvarkytojui atšaukti įmonės registravimą, jeigu ši be pateisinamų priežasčių nevykdo socialinio draudimo įstaigų pareigūnų reikalavimų dėl valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo, finansinių ataskaitų ir duomenų apie apdraustuosius pateikimo.

Draudėjų ir apdraustųjų pretenzijas dėl valstybinio socialinio draudimo įstaigų pareigūnų, vykdančių kontrolę, veiksmų sprendžia atitinkamos įstaigos vadovas arba jo pavaduotojas, o dėl pastarųjų pareigūnų veiksmų - Valstybinio socialinio draudimo valdyba. Pareiškėjas, nesutinkantis su Valdybos sprendimu, turi teisę per 10 dienų po sprendimo gavimo kreiptis į teismą.

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos 1994 05 12
įstatymas Nr.1-455;
Žin., 1994, Nr.39-702

2.Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

46 straipsnis. Ginčų, kylančių iš valstybinio socialinio draudimo teisių santykių, sprendimas

Ginčus tarp draudėjų ir valstybinio socialinio draudimo įstaigų sprendžia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, Valstybinis arbitražas arba teismas.

Apdraustųjų ginčai su draudėjais ir valstybinio socialinio draudimo įstaigomis dėl pensijų, pašalpų ir kitokio aprūpinimo yra sprendžiami Valstybinių pensijų įstatyme, kituose įstatymuose, taip pat Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatuose numatyta tvarka.

Pakeitimai:

Lietuvos Respublikos 1994 11 29,
įstatymas Nr.1-676,
Žin., 1994 Nr.96-1874

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PIRMININKAS

V.LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. gegužės 21 d.
Nr. I-1336

—